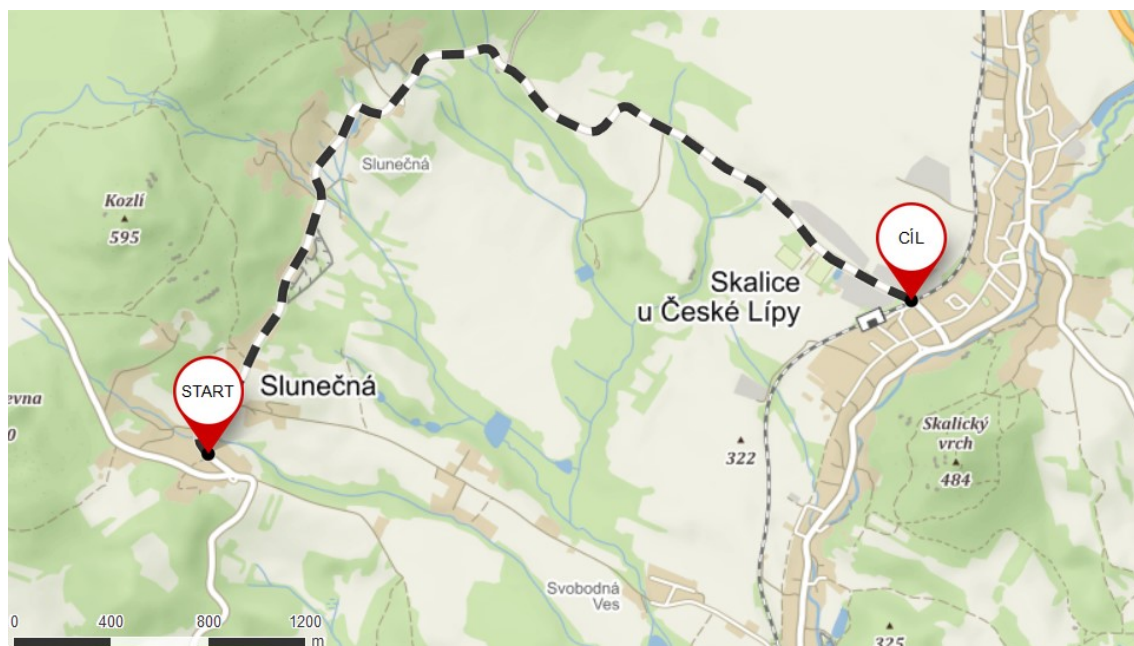

Biologické posouzení

Biologické posouzení okolí silnice mezi obcemi Skalice u České Lípy a Slunečná

Hodnocené území tvoří liniová vegetace rostoucí podél silnice č. 26212 mezi obcemi Slunečná a Skalice u České Lípy a její bezprostřední okolí.

Vymezený úsek měří přibližně 4,5 km. Západní polovina silnice (u obce Slunečná) prochází převážně mezi zástavbou, dřevin podél silnice je zde méně a jsou doplněny křovinami. Na východní polovině silnice (přibližně od konce obce Slunečná) navazuje na lesnatou enklávu pravidelná alej vzrostlých jasanů, která (s občasným přerušením) pokračuje až k zástavbě v obci Skalice u České Lípy. Výjimečně je do aleje přimíšen jiný druh stromu, např. dub.

Zobrazení předmětného úseku silnice 26212 na mapě

S ohledem na délku úseku a mozaikovitý charakter krajiny je okolí sledované silnice poměrně pestré. Najdeme zde obdělávanou půdu, prvky lesního charakteru, louky, zástavbu i fotovoltaickou elektrárnu. Tomu odpovídá zjištěná fauna, která zahrnuje polní i lesní druhy, ptáky otevřené krajiny či synantropní druhy.

Stromy tvořící kostru aleje nemají výrazný keřový doprovod. Množství křovin se však vyskytuje v okolních porostech a na okrajích lesních enkláv. Pro ptáky se jedná o pestré lokality s dobrou možností hnízdišť i potravních příležitostí. Samotná alej pestrost biotopu nepochybně zvyšuje, s ohledem na dostatek hnízdních příležitostí však není pravděpodobné, že by jakékoliv přiměřené zásahy do dřevin (ořezy) či pokácení některých vybraných stromů nějak výrazněji oslabily ekologickou stabilitu území či významněji narušily biotop některého zvláště chráněného druhu.

Samotné stromy v aleji jsou od pohledu v poměrně dobrém zdravotním stavu. Nemají žádná větší poškození, při terénní prohlídce nebyly zaznamenány větší dutiny vhodné pro netopýry či jiná rozsáhlejší poškození jednotlivých dřevin.

Za nejhodnotnější část sledované lokality lze považovat terénní sníženinu v místě křížení silnice vodním tokem západně od obce Skalice u České Lípy. Mokřiny v okolí a malá

frekvence pohybu osob zde vytvářejí ideální podmínky pro mnoho druhů živočichů. Z krajinného hlediska je nejvýznamnější role aleje v úseku stoupání silnice mezi poli směrem ke Slunečné. Zde tvoří jasanový prvek při rozčlenění velké jednolitě plochy pole. Hodnotná je rovněž část jasanového porostu podél fotovoltaické elektrárny, kde vhodně dotváří stromové patro při hranici cesty v bezprostředním sousedství velké plochy prakticky bez zeleně.

Metodika provedeného monitoringu:

Výskyt živočichů na předmětné lokalitě byl s ohledem na rozdílnou metodiku sledován zvlášť z hlediska bezobratlých (především dřevokazného hmyzu) a zvlášť z hlediska obratlovců, především ptačích druhů a netopýrů.

Bezobratlí:

Průzkum probíhal v červnu až červenci 2019. Případný recentní výskyt význačných druhů byl zjišťován také v databázích a literatuře.

1) Prohlídka dostupných dutin a jejich okolí k zjištění přítomnosti dutinových saproxylofágních druhů hmyzu (hledání dospělých jedinců, popř. zbytků skeletu, larev a jejich trusu, podle kterého lze rovněž některé dutinové druhy hmyzu identifikovat).

2) Prohlídka a zjištění výletových otvorů ve kmenech pro identifikaci přítomnosti zvláště chráněných druhů dřevokazného hmyzu.

Obratlovců:

Lokalita byla navštívena v červnu a červenci 2019.

Stromy v aleji byly jednotlivě prohlédnuty za účelem zhodnocení stavu dutin z pohledu možných hnízdišť ptáků a dočasných či dlouhodobých úkrytů pro netopýry. Přítomnost těchto živočichů je sledována podle typických znaků (zbytky trusu, škrábance na kůře, hnízda, posouzení vhodnosti dutin k osídlení netopýry).

K monitoringu výskytu ptačích druhů v aleji a jejím okolí sloužily vokalizační projevy ptáků (zpěv) a přímá pozorování. Jednotlivé terénní návštěvy však nemohou plně nahradit dlouhodobé sledování lokality. Další informace týkající se zvláště chráněných druhů ptáků, které by mohly být realizací projektu dotčeny, proto doplnila recentní data z Nálezové databáze ochrany přírody AOPK ČR (dále jen „NDOP“).

Zjištěné druhy živočichů

Bezobratlí:

Níže prezentovaný přehled obsahuje údaje o výskytu saproxylických, ale i dalších druhů brouků, které jsou zařazeny ve vyhlášce č. 395/1992 Sb., případně v Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017).

Čeleď(lat.)	Čeleď (česky)	Druh	ČS	CH
Scarabaeidae	Vrubounovití	Trichius fasciatus	NT	O

Tabulka 1 – chráněné druhy bezobratlých zjištěné na lokalitě. Pozn.: ČS = kategorie ohrožení druhů dle Červeného seznamu, tj. CR=kriticky ohrožený, EN=ohrožený, VU=zranitelný, NT=téměř ohrožený; CH = kategorie podle vyhl. č. 395/1992 Sb.: KO=kriticky ohrožený, SO=silně ohrožený, O=ohrožený druh.

Biologické posouzení

Komentář ke druhu: *Trichius fasciatus* (Linnaeus, 1758) – chlupáč páskovaný:

29.6.2019 pozorovány 2 ex. na květech *Apiaceae* v lesním úseku, mimo vlastní alej. Druh rozšířený téměř po celém území, převážně v listnatých lesích středních a vyšších poloh. Larvy se vyvíjí v trouchu listnatých dřevin, imaga naletují na květy.

Obratlovci:

Ptačí druhy zjištěné na lokalitě v rámci zoologického mapování shrnuje následující tabulka s vyznačením druhů zvláště chráněných podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb, o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon“). Druhy významněji vázané na stromový porost aleje (eventuálně navazující keřový podrost) jsou vyznačeny tučně.

Český název	Vědecký název	Stav ochrany podle legislativy
kos černý	<i>Turdus merula</i>	ohrožený
drozd kvíčala	<i>Turdus pilaris</i>	
rehek domácí	<i>Phoenicurus ochruros</i>	
pěnkava obecná	<i>Fringilla coelebs</i>	
holub hřivnáč	<i>Columba palumbus</i>	
strnad obecný	<i>Emberiza citrinella</i>	
pěnice slavíková	<i>Sylvia borin</i>	
pěnice černohlavá	<i>Sylvia atricapilla</i>	
ťuhýk obecný	<i>Lanius collurio</i>	
budníček menší	<i>Phylloscopus collybita</i>	
sýkora modřinka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	
zvoněk zelený	<i>Chloris chloris</i>	
stehlík obecný	<i>Carduelis carduelis</i>	
vrabec domácí	<i>Passer domesticus</i>	
strakapoud velký	<i>Dendrocopos major</i>	
straka obecná	<i>Pica pica</i>	
luňák červený	<i>Milvus milvus</i>	kriticky ohrožený

Tabulka 2 – Ptačí druhy zjištěné při terénním šetření na lokalitě. Druhy s užší vazbou na stromy v aleji jsou vyznačeny tučně

Z dalších obratlovců byla v terénu zaznamenána liška obecná (*Vulpes vulpes*).

Druhy ptáků doposud evidované v okolí zájmové lokality v NDOP (které však nebyly na lokalitě zastiženy v době monitoringu) nemají dle názoru mapovatele přímou vazbu na prostředí aleje, případně disponují velkými areály a jakýkoliv zásah do dřevin v aleji by se jich neměl významněji dotknout.

Co se týče zvláště chráněných druhů zjištěných na místě: pro ťuhýka obecného nejsou takto vzrostlé stromy příliš zajímavé, preferuje spíše křoviny a ovocné dřeviny mezi loukami a poli. Pokud by alej s křovinným doprovodem stála osamoceně v poli, bude její hodnota z pohledu tohoto druhu výrazně větší. V daném případě je však dalších keřů v okrajích

okolních porostů a cest v okolí aleje dostatek a disponují vhodnějšími parametry než liniová zeleň u sledované silnice. Druhý zvláště chráněný druh, luňák červený, se pohybuje na velkém areálu, potravu vyhledává kroužením ve výšce a hnízdí obvykle v lesích. Zásahy do dřevin v aleji jsou z pohledu tohoto druhu zcela okrajové.

Přítomnost netopýrů nebyla při kontrole lokality na místě zjištěna. Vyšší počet záznamů různých druhů letounů v NDOP blízko zájmového území souvisí s Evropsky významnou lokalitou Skalice u České Lípy, která je dlouholetým zimovištěm těchto živočichů. Netopýři jsou zde pravidelně kontrolováni s ohledem na nedostatek vhodných dutin na stromech v aleji však není setrvávání netopýrů v zájmovém území pravděpodobné.

Závěr zoologického monitoringu a doporučení k realizaci projektu

V okolí aleje byl zjištěn ZCHD chlupáč páskovaný (*Trichius fasciatus*), jehož larvy se vyvíjejí v trouchnivějícím dřevu. Ze ZCHD obratlovců se vztahem k lokalitě byl v zájmovém území zaznamenán ůhýk obecný (*Lanius collurio*). S ohledem na charakter porostu v aleji (prakticky výhradně vzrostlé stromy s minimem křovin u pat kmenů) zpracovatel dokumentace v daném případě neočekává škodlivý vliv do biotopu ůhýka obecného v souvislosti s realizací projektu (viz komentář výše).

S ohledem na zjištěné spektrum druhů ptáků v oblasti lze konstatovat, že většina z nich může využívat stromy v aleji ke sběru potravy či jako hnízdiště. Plánované ořezy (eventuálně kácení) proto doporučujeme vždy provádět mimo období hnízdění ptáků. V okolí aleje se nachází dostatek stromů i křovin pro zajištění náhradních hnízdních lokalit i potravních příležitostí pro běžnější druhy, které by mohly být realizací projektu potenciálně dotčeny.

Výskyt netopýrů přímo na doprovodné zeleni kolem cesty (ve smyslu využívání dutinových úkrytů či letních kolonií) není pravděpodobný. Stav stromů, jejich vzrůst a charakter neposkytují dostatek štěrbin a dutin vhodných pro letouny, nebyl zaznamenán ani trus či jiné pobytové stopy u jednotlivých stromů.

Zpracovatelé:

bezobratlí: Josef Kadlec

obratlovci: Mgr. Olga Hušková

Použitá literatura a další zdroje:

AOPK ČR. Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line databáze; portal.nature.cz]. 2019-07-30

Netopýři v lesích: doporučení pro lesnickou praxi – Cepáková, E., Hort, L., vydala Česká společnost pro ochranu netopýrů (ČESON) roku 2013

Zákon o ochraně přírody a krajiny, č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Mapové podklady podle www.mapy.cz

Červený seznam ohrožených druhů České republiky: Bezobratlí – Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds] 2017, Příroda, Praha, 36: 1-612

Brouci České a Slovenské republiky – Hůrka, K. 2005: Kabourek, Zlín, 390 pp.

Biologické posouzení

Brouci čeledi potěmnikovití (*Tenebrionidae*) střední Evropy. Beetles of the family Tenebrionidae of Cenral Europe. Novák V., 2014: Zoologické klíče. Academia, Praha. 418 pp.

Obrazová příloha:

Obr.1: Počátek jasanové aleje u Skalice u České Lípy vedle fotovoltaické elektrárny (pohled k severozápadu)

Obr.2: Alej cca 1,5 km západně od Skalice u české Lípy (pohled k jihovýchodu) – charakter porostu je zde podobný

Obr.3: Úsek aleje mezi vlhčími loukami severozápadně od Skalice

Obr. 4: Oboustranná alej jasanů v polích nacházející se přibližně v polovině vzdálenosti mezi obcemi (pohled k východu). Z hlediska migrační postupnosti krajiny i navýšení biodiverzity v území poměrně významný úsek